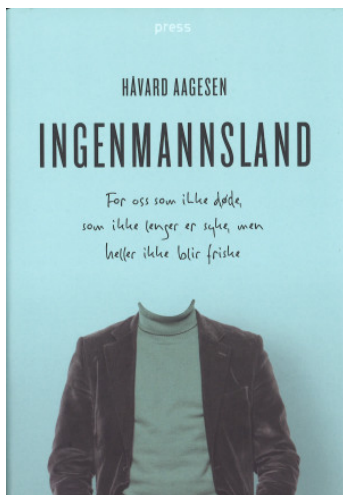

Helbredet, men ikke frisk

ANMELDELSER

LOTTE ROGG

Overlege, Avdeling for kreftbehandling
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Håvard Aagesen

Ingenmannsland

For oss som ikke døde, som ikke lenger er syke, men heller ikke blir friske. 223 s.
Oslo: Forlaget Press, 2017. Pris NOK 329

ISBN 978-82-328-0125-1

Jeg tror neppe jeg er den eneste onkologen som skygger unna bøker om livet som kreftpasient. Ganske ofte er disse bøkene fulle av bebreidelser mot en evig skiftende rekke av ufølsomme, av og til også navngitte leger, og mot et umenneskelig system. Eventuelle andre poeng drukner lett i en følelse av urettferdige anklager som det er umulig å svare på, i alle fall for denne leseren.

Håvard Aagesens bok *Ingenmannsland* er et velskrevet unntak. Forfatteren tar opp en rekke problemstillinger, og erfaringen som kreftoverlever formidlet av en talefør person er en nyttig kommentar til et helsevesen med søkelys på behandling av sykdom.

Boken er delt inn i tre hoveddeler og er en personlig fortelling om perioden rett før diagnosen, gjennom behandlingen i 2009 og i årene etter. På en overbevisende måte skriver Aagesen om hvordan det er å gjennomføre behandling mot kreft i hode- og halsområdet, med kombinert kjemoterapi og strålebehandling over flere uker. Han forteller om sine mestringsstrategier underveis i behandlingen, og forhåpningene om et normalt liv etterpå. Forfatteren beskriver funksjonsnedsettelsen og den dramatiske effekten på livet kreftbehandlingen har ført til, og veien mot å akseptere livet som det er nå. Han kommenterer manglende forberedelse på livet etter behandling fra helsepersonell, men også sine egne døve ører for informasjon om mulige senskader.

Aagesen ønsker å se utover sine egne erfaringer og peker på paradokset i at hvert medisinske fremskritt øker antall mennesker med helseproblemer som følge av den vellykkede behandlingen. Han mener at vi mangler et språk om livet i ingenmannsland, som han kaller tilværelsen etter gjennomført behandling, der man ikke lenger er syk, men heller ikke frisk.

Aagesen formidler en frustrasjon over opplevelsen av at livet i dette ingenmannslandet er ukjent og uforståelig for resten av samfunnet. En konsekvens er at økonomiske støtteordninger fra Nav oppleves som firkantede og urimelige.

Er så dette en bok med stor overføringsverdi til andre? Forfatterens løsning på nedsatt arbeidskapasitet etter kreftbehandlingen var å slutte som arbeidstaker og bli freelancer isteden. Om dette er en mulighet for flertallet av kreftoverlevende er vel heller tvilsomt. Men følelsen av å miste kontrollen over eget liv kan nok de fleste som blir alvorlig syke, kjenne igjen. Og Aagesen setter ord på det på en slik måte at også vi, som (enda ikke) har opplevd alvorlig sykdom på kroppen, i alle fall et stykke på vei kan ane hvordan det føles.

Boken er absolutt nyttig lesning for onkologer. Beskrivelsen av å leve med langtidsskader som vi vet at kreftbehandling kan føre til, er en viktig påminnelse for oss. Samtidig tror jeg at Aagesen har vært ekstremt uheldig og fått flere og mer alvorlige skader enn det som er vanlig. Dermed er jeg usikker på om jeg vil anbefale boken til pasienter som skal i gang med strålebehandling. Refleksjonen rundt hvordan organiseringen av helsevesenet og støtteapparatet for øvrig ikke er tilpasset et økende antall nordmenn med plager og funksjonsnedsettelser etter gjennomført behandling, er verdifull lesning langt utover onkologenes rekke og burde være obligatorisk for helsebyråkrater og helsepolitikere.

Publisert: 5. mars 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.1005

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. juli 2026.